

Ordföranden har ordet

Våren har kommit med backsippor och gullvivor och nu har även fruktträden börjat att blomma så det är bedövande vackert i Haväng men stranden ser fortfarande bedrövlighet ut efter vinterns stormar och havet är kallt vilket märks på den ostliga vinden som kyler och ibland skapar dimma.

Styrelsen hade nyligen en arbetsdag och då ersatte vi några av de bord och bänkar vid Stenören som havet hade tagit och vi vårstādade Lindgrens Länga både ut- och invändigt och samtidigt så har Stiftelsen Skånska Landskap ordnat så att taket får en ny ryggnings som var behövlig och det skall även bli målning och tjärning under sommarhalvåret. Laxfällorna har återställt efter vinterns översvämningar och man kan åter se hur de fungerade när laxfisket var igång och det är säkert att gå på dem igen.

Ravlunda skjutfält används nu väldigt mycket och man har ökat säkerheten vilket gör att området runt Dammåkra inte längre är tillgängligt och eftersom Ravlunda är en av de 17 baser som kommer att hysa trup-

per och utrustning från andra Natomedlemmar så lär det bli ännu mera aktiviteter och ytterligare förhöjd säkerhet vilket gör att det blir allt svårare att kunna utnyttjande skjutfältet för civila aktiviteter. Allt detta beror på det alltmer spända läget i vår del av Europa något som kommer att behandlas på Havängsvandringen söndagen den 4 augusti då tidigare ÖB, Sverker Göranson, kommer att tala om detta.

Jag hoppas att ni kan komma till vårt årsmöte den 12 juli och som vanligt blir det en Havängskväll direkt efter årsmötet. Mer information om sommaren aktiviteter finns på annan plats i bladet.

Bästa hälsningar

Årsmöte, Havängskväll och Havängsvandring

Årsmötet äger rum fredagen den 12 juli klockan 18.00 vid Lindgrens Länga.

Havängskvällen börjar kl 19.00 fredagen den 12 juli vid Lindgrens Länga där Lena Alebo kåserar om konstnärerna på Österlen och systrarna Pyk underhåller med en blandad repertoar.

Havängsvandringen är söndagen den 4 augusti klockan 10.00 och startar vid Vandrarhemmets parkering. Förre ÖB, Sverker Göranson, talar om det spända läget i vår del av Europa och vad det innebär för användningen av Ravlunda skjutfält.

Till minne av Agne Brogårdh

Museiföreningens hedersledamot Agne Brogårdh har gått ur tiden.

Agne bodde alla år på Stigalund och dog också där den 5 april drygt 99 år gammal. Agne var med och startade Havängs museiförening 1985, och har under hela sitt liv värnat om områdets natur- och kulturhistoriska värden.

Vår unika sandstäppsmiljö

Sandstäpp är en naturtyp som förekommer sällsynt i sydöstra Skåne och på Öland. Det största sammanhängande sandstäppsområdet, Vitemölla strandbackar, står för 25% av den totala arealen i Sverige. Stora delar av området mellan Verkeån, Stenören och Stigalund (inklusive "Lindgrens backar") utgörs också av sandstäpp.

Nyligen publicerade Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) en kartläggning av sandstäppens utbredning i nutid och under tidigare årtionden ("Sandstäpp – en av våra ovanligaste naturtyper", Artdatabankens rapport nr. 30, 2023; författare Anders Jacobson). Rapporten beskriver såväl vad som karakteriserar sandstäppen som vilka hot den utsätts för.

Sandstäpp förekommer på torra marker med kalkrik och humusfattig sand ofta i solbelysta sydsluttningar. Marken är rik på vegetation, särskilt där andelen bar sand är hög.

Sandnejlika, sandvedel och tofsäxing är utmärkande arter som i Sverige förkommer nästan bara i sandstäpp. Den väldoftande sandnejlikan (bild 1) är vanlig på Lindgrens backar och längs "vår" strand. Sandvedel och tofsäxing (bild 2) förekommer mer sporadiskt i vårt närområde. Ett område med god förekomst av sandvedel är norra delen av Kiviks marknadsplats. En annan ovanlig art med stark koppling till sandstäpp är stor sandlilja. Den förekommer rikligt bl a på slänten mellan Ensamma tallen och åmynningen.

I SLUs rapport beskrivs också den delvis unika fungan (svampfloran) i och omkring sandstäppen, bl a flera arter av röksvamp. Flera speciella mossarter är också kopplade till sandstäppsmiljön. Bland djurarter kan nämnas sandödlan, klubbspröta, bastardsvärmare och svartfläckig blåvinge.

Eftersom kalken i ytskiktet så småningom lakas ur sjunker pH värdet långsamt. En återkommande omrörning krävs för att föra upp kalk till ytan och långsiktigt bibehålla ett kalkrikt ytskikt. En sådan omrörning sker bland annat genom betning, röjning och bränning. På plana marker räcker det dock inte med enbart betesdjur för att vidmakthålla sandstäpp. Återkommande,

Den väldoftande sandnejlikan kan ibland växa i täta, tårtliknande bestånd.

Foto: Henning Rodhe

kraftiga störningar kan också krävas. Under senare år har militär övningsverksamhet kommit att bli en positiv faktor inom en del områden, bl. a. på Ravlundafältet.

På kort sikt är det största hotet mot sandstäpp förmodligen gödning genom kvävenedfall och igenväxning. *Kvävenedfallet består av både nitrat från bilavgasernas kväveoxider och ammonium från jordbruk och boskapsskötsel. Detta kvävenedfall kommer till övervägande del från länder på den Europeiska kontinenten.* (tillägg av HR)

Låt oss hoppas att vi trots hoten mot sandstäppen även i framtiden ska få njuta av dess helt unika miljö med en fantastisk mångfald av intressanta växter och djur!

HR

Tofsäxingen är en annan av sandstäppens karaktärsarter. Foto: Anders Jacobson